

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/142/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

200/2019. (VII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. április 7-én előterjesztett **panaszát** a 2019. július 15-én megtartott zárt ülésén

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a T. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2019. április 1-jén, közterületen történt rendőri intézkedés (segítségnyújtási kötelezettség, és adatfelvétel) elmulasztása miatt 2019. április 7-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amit 2019. április 15-én rövid úton, továbbá postai és elektronikus úton, emellett 2019. április 19-én rövid úton kiegészített.

I.

1) A panaszos a panaszolt rendőri intézkedés előzményeként az alábbiakat adta elő. A panaszos és férje is mozgáskorlátozott személy, gépjárművel történő közlekedésük során a mozgásában korlátozott személyek parkolási igazolványát használják.

T. városban, több helyen folyamatosan azt tapasztalta a panaszos, hogy nem az arra jogosultak yeszik igénybe a kijelölt parkolóhelyeket, amit általában szóvá is tett, illetve a rendőrségre is telefonált emiatt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) 2019. április 1-jén T. városban, a K. téri parkolóban parkolt a panaszos és a férje gépkocsival. A panaszos elment ügyet intézni, a férje az autóban várakozott. A gépkocsijuk kiállítását megakadályozta egy másik személygépkocsi, aminek vezetője ott is hagyta a gépkocsit járó motorral. A panaszos emiatt hívta a 112-es segélyhívó számot (ezt követően pedig kétszer a 107-es segélyhívó számot).

A gépkocsi vezetője időközben visszaérkezett, a panaszost szidni kezdte, telefonját pedig el akarta venni tőle, mondván, hogy nincs joga felvételt készíteni. A helyszínen tartózkodó személyek mindegyike a panaszos és férje ellen volt.

A rendőr egy órával a panaszos legelső telefonhívását követően érkezett a helyszínre, aki – az azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése mellőzésével – azt közölte a panaszossal, hogy joga van a járművezetőnek bárhol öt percre otthagyni a járművet, járó motorral. A gépkocsi vezetője is ugyanezt bizonygatta, és elmondta: csak egy csomagot adott át valakinek az iskola környékén. A rendőr anélkül távozott a helyszínről, hogy bárkinek az adatait rögzítette. A panaszos emiatt ismételten hívta a rendőrséget, amire azt javasolták, hogy tegyen „feljelentést”, amennyiben nem elégedett a rendőri intézkedéssel.

A panaszos és a férje elment a T. város Rendőrkapitányságra, ahol felvették az adatait (a mozgássérült parkoló kártyája és a jogosítványa számát is rögzítették).

2) A panaszos beadványához csatolt 16 fényképfelvételt is, amik azt mutatják, hogy a rendőri intézkedést megelőző három hétben T. városban, különböző mozgássérült parkolóban jogosulatlanul parkoltak egyes személygépkocsik. A panaszos a saját gépkocsiját is lefényképezte, amiben a szélvédőnél elhelyezték a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkoló kártyát, továbbá a rendőrségi szolgálati gépkocsit is lefotózta.

A panaszos sérelmezte a rendőr hozzáállását, a rendőrségtől elvárható segítségnyújtás elmulasztását. Továbbá a Testület segítségét kérte a parkolási anomáliák megoldásában.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panaszossal szemben a T. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály, Helyszínelő és Balesetvizsgáló Alosztály r. főtörzsőrmester helyszínelője és balesetvizsgálója (S. P.) foganatosította a rendőri intézkedést.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszos bejelentéseivel összefüggésben fellelhető hangfelvételeket. A dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszos három alkalommal telefonált a segélyhívó számokra.

a) Első hívás a segélyhívó számra 2019. április 1-jén 15 óra 14 perckor érkezett a panaszostól (a felvétel időtartama 3 perc 25 másodperc.) Elmondja, hogy T. városban, a K. téren a

mozgáskorlátozott parkolóban ráállt a járművére egy autó (bemondja a forgalmi rendszámát). Nem tudnak kiállni. Állítólag egy gyerek van az autóban. Az operátor kérdezi, hogy mit mond a járművezető: miért nem megy el onnan. A háttérben hallatszik a panaszos és egy férfi közötti vita. A panaszos elmondja, hogy nem tudja, miért nem áll el onnan a gépkocsi vezetője, de már hárman vannak a helyszínen ellene. Majd azt is mondja a panaszos, hogy a gépjármű vezetője el akarja venni tőle a telefonját, hallatszik az is, hogy a férfi azt mondja a háttérben: „a hölgy egy kicsit zavart”. Az operátor közli, hogy küldi a rendőröket, és megkéri, hogy a panaszos diktálja be a gépkocsi rendszámát és típusát (előbbit közli a panaszos, utóbbira azt mondja, hogy nem tudja, fekete az autó).

b) A második (50 másodperc terjedelmű) felvétel szerint 15 óra 18 perckor értesítik a járőrt, hogy a K. térről érkezett bejelentés egy szabálytalanul parkoló gépkocsiról. Egy fekete színű jármű elállja a bejelentő autóját. A helyszínen veszekszik a bejelentővel a gépkocsi vezetője. Megkéri a rendőrt, hogy induljon el, és segítsen a problémás helyzet megoldásában. A rendőr válaszol, hogy visszasétál a járműhöz és elindul a helyszínre.

c) A harmadik – 1 perc 59 másodperc terjedelmű – felvételen a panaszos már ingerülten szól, hogy rendőrt kér a helyszínre. Az operátor mondja neki, hogy az előbb is vele beszélt, a rendőrök tudnak a bejelentésről. A panaszos elmondja, hogy (a gépkocsi vezetője) leállította a motort és veszekszik vele. A férfi hangja hallható a háttérben: „nem támad senki, a hölgy támad.” A panaszos már hangosan beszél és kéri, hogy minél előbb jöjjenek a rendőrök. A férfi a panaszos elmondása szerint azt közölte, hogy nem fog elmenni, amíg nem érkeznek meg a rendőrök. A panaszos pedig azt mondja, hogy mindenki ellenük van, pontosítja, hogy hárman vannak ellenük.

d) A negyedik (4 perc 12 másodperc) terjedelmű felvétel szerint a panaszos 15 óra 42 perckor ismételt hívja a segélyhívó központot. Elmondja a panaszos, hogy kinn járt már a rendőrség a K. téren. A rendőr azt mondta, hogy öt percen belül „az ürge” nem ment el, a KRESZ engedélyezi, hogy le lehet állni bárhol. Az operátor pontos címet kér, ahova a bejelentő a rendőri intézkedést kéri, de a panaszos közli, hogy ott volt már a rendőr, s el is ment a helyszínről. Megismétli a panaszos kétszer is, hogy a rendőr azt közölte: öt percre meg lehet állni bárhol. A rendőr és a járművezető is elment már a helyszínről. A rendőr nem intézkedett, azt mondta, hogy a panaszos legyen toleránsabb. A panaszos megkérdezi, hogy „feljelentést” tud-e tenni a rendőr ellen. Az operátor közli, hogy vagy a Testületnél panaszt tehet, vagy kapcsolni tudja a Tevékenység-irányítási Központhoz (a továbbiakban: TIK). A panaszos erre azt válaszolja: „kapcsoljon nyugodtan, már jókedvemben vagyok”. A körülötte levő személyek azt mondták neki, hogy „ráér tökölni, szórakozni, és menjen a nyomorával a francba”. Az operátor elmondja, hogy kapcsolni fogja a rendőrséget.

e) Az ötödik (1 perc 14 másodperc terjedelmű) hangfelvételen hallható, hogy a járőr jelenti: a K. téren beszélt a bejelentővel. „Szabálysértés, bűncselekmény, semmi nem történt. A bejelentő benn parkolt a mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen, mögötte várakozott egy jármű, annak vezetője benn ült a járműben, az ablakok le voltak húzva. A bejelentőt zavarta az az autó, ami megállt kb. két percre.” A központ nyugtázza a bejelentést: „a hölgy nem volt akadályozva a szabad távozásban, így valóban nem valósult meg szabálysértés”. A rendőr megerősíti a közlést.

3) A rendőrség továbbította a Testület részére a hangfelvételekhez kapcsolódó „Eset adatlap”, és „Küldés leírása” megnevezésű dokumentumokat.

a) Az „Eset adatlap” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy 2019. április 1-jén 15 óra 14 perckor tett a panaszos bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére arról, hogy T. városban, a K. Z. téren elállták a mozgáskorlátozott parkolót, nem tudnak kiállni. Nem akar elmenni a szabálytalanul parkoló. A problémás autó forgalmi rendszámát és színét közli. Veszekedés a helyszínen.

TIK: járőr küldve. A helyszínen várta a bejelentő és a bejelentett is. A két fél meghallgatása után a járőr megállapította, hogy a másodikként beálló gépkocsi vezetője csak látótávolságon belül távolodott el kocsijától, annak motorját járva hagyta és ült benne egy személy, aki őt értesíteni tudta, azaz nem akadályozta a szabályosan parkoló gépkocsi távozását, mert odébb tudott állni percekben belül. A feleket a járőr felvilágosította és figyelmeztette a kulturált közlekedés szabályaira is.

15 óra 42 perckor a panaszos bejelentést tett Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére: a K. téren történt rendőri intézkedés miatt panaszkodik, rendőrrel szeretne beszélni. Azt sérelmezte, hogy a rendőr a KRESZ paragrafusa alapján nem neki adott igazat. Felvilágosítást és tájékoztatást kapott, hogy amennyiben elégedetlen az intézkedéssel, akkor milyen módon élhet panasszal. A panaszos ezt megértette.

A dokumentum szerint a rendőr riasztása 15 óra 19 perckor megtörtént, aki 15 óra 43 perckor indult el, ahova ugyanakkor megérkezett. A befejezés időpontja 15 óra 44 perc.

b) Az első „Küldés leírása” megnevezésű dokumentum az „Eset adatlappal” egyezően azt tartalmazza, hogy 2019. április 1-jén 15 óra 14 perckor tett a panaszos telefonon bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére arról, hogy a téren elállták a mozgáskorlátozott parkolót, nem tudnak kiállni. Nem akar elmenni a szabálytalanul parkoló gépkocsi (annak forgalmi rendszámát és színét közli a panaszos). Veszekedés a helyszínen. Járőrt küldtek a helyszínre, ahol várta a bejelentő és a bejelentett is. A két fél meghallgatása után megállapította, hogy a másodikként beálló gépkocsi vezetője csak látótávolságon belül távolodott el kocsijától, annak motorját járva hagyta és ült benne egy személy, aki őt értesíteni tudta, azaz nem akadályozta a szabályosan parkoló gépkocsi távozását, mert odébb tudott állni percekben belül. A feleket a járőr felvilágosította és figyelmeztette a kulturált közlekedés szabályaira is.

Az elintézés típusa: helyszín megtekintése, igazoltatás, felvilágosítás, figyelmeztetés, jelentés.

A második „Küldés leírása” megnevezésű dokumentum szerint a panaszos 15 óra 42 perckor tett bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére. A téren történt rendőri intézkedés miatt panaszkodik, rendőrrel szeretne beszélni. Azt sérelmezte, hogy a rendőr a KRESZ paragrafusa alapján nem neki adott igazat. Felvilágosítást és tájékoztatást kapott: amennyiben elégedetlen az intézkedéssel, akkor milyen módon élhet panasszal. A panaszos ezt megértette.

4) A T. városi Rendőrkapitányság r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi adatokat tartalmazza.

a) 2019. április 1-jén, a panaszolt cselekmény vonatkozásában a panaszostól érkezett bejelentés a 112-es, illetve a 107-es segélyhívó számra, más állampolgári bejelentés nem történt.

A bejelentéssel kapcsolatban történt helyszíni intézkedésről dokumentumok nem keletkeztek, a rendőri intézkedés felvilágosítással zárult. A panaszos bejelentésével kapcsolatban nem indult eljárás.

b) A rendőri intézkedés a panaszos által a 112-es segélyhívó számra tett bejelentések alapján történt. A TIK által a helyszínre küldött járőr, a balesethelyszínelői szolgálatot ellátó egységbe osztott r. főtörzsőrmester a helyszínen 15 óra 43 perckor jelent meg. Először a bejelentőt, majd a bejelentés tárgyát képező személygépkocsi vezetőjét hallgatta meg szóban. A körülmények tisztázása során a r. főtörzsőrmester megállapította, hogy szabálysértést egyik fél sem követett el, így felvilágosítást adott a feleknek, majd távozott a helyszínről. A tett intézkedésről EDR rádión tett jelentést TIK irányába.

A rendőr szabálysértést nem állapított meg, így eljárást sem indított a rendőrség.

5) A T. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály, Helyszínelő és Balesetvizsgáló Alosztály r. főtörzsőrmester helyszínelője és balesetvizsgálója a Testület felvilágosítás-kérése alapján utólag jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

A rendőr úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses napon 7 órától balesethelyszínelői szolgálatot látott el. A reggeli eligazítás alkalmával a r. alezredes osztályvezető ellenőrizte a ruházatát és ékítményeit, azokat rendben találta. A ruházatán és ékítményein a szolgálat ellátása során nem változtatott, és nem könnyített.

A szolgálat ellátása során a TIK 15 óra 19 perckor T. város, K. tér alá küldte, ahonnan a panaszos tett bejelentést: a megjelölt helyen elállták a mozgáskorlátozott parkolót, nem tudnak kiállni.

A helyszínen a rendőr 15 óra 43 perckor jelent meg, ahol tisztelgés mellett a napszaknak megfelelően köszönt, közölte a felek irányába nevét, rendfokozatát, illetve, hogy a T. város Rendőrkapitányság balesethelyszínelője.

A bejelentő zaklatott, kiabáló hangnemben, „kikelve magából” mondta el, hogy nem tudnak kiállni a parkolóból a saját tulajdonukat képező, mozgáskorlátozott kártyával megjelölt járművel, mivel mögójük parkolt egy fekete színű személyautó.

A helyszínen az útszakasz forgalomszervezés szerint kétirányú, osztatlan pályás, ahol forgalmi irányonként egy-egy forgalmi sáv áll rendelkezésre. Az úttest általános iskola felőli szélén, arra merőlegesen parkolóhelyeket építettek ki. Ezen parkolóhelyek közül az egyikben várakozott a panaszos járműve, oly módon, hogy a jármű hátulja volt az úttest felé.

A helyszínen tartózkodott továbbá a sérelmezett gépjármű vezetője és utasa, egy férfi és egy hölgy. Ők egybehangzóan elmondták, hogy a bejelentést megelőzően pár perccel megálltak az úttest iskola felőli széléhez húzóda, a parkoló járművek mögött. A járműből annak utasa kiszállt, és egy csomagot tett egy másik járműbe. Ezen idő alatt (ami az 5 percet nem érte el) a jármű vezetője a személygépkocsiban tartózkodott, és arra lett figyelmes, hogy a panaszos kiabál neki és a járművet fényképezi a telefonjával, valamit értesíti a rendőrséget. Ezt követően beszéltek a kiabáló panaszossal, aki azt mondta, hogy értesítette a rendőrséget, így nem mehetnek sehova.

Az elmondások alapján megállapította a rendőr, hogy a panaszos gépjárművel történő kiállításának egyetlen oka, hogy bejelentést tett, és emiatt visszatartotta a másik személygépkocsit. Mivel az említett gépkocsinál annak vezetője ottmaradt, illetve a megállás az 5 percet nem érte el, így a jármű szabályosan állhatott meg az útestet jobb széléhez húzódva, ahol szabályosan várakozó másik jármű elindulását nem akadályozta. A rendőr az általa megállapítottakat elmondta normál, higgadt hangnemben, és udvariasan mindkét félnek. A panaszos a helyszínen végig kiabált, ingerült volt, azt bizonygatta, hogy az a parkoló, ahol állnak az az övé és senki se álljon a közelükbe.

A kérdéses parkolóhely nem volt táblával kijelölve mozgáskorlátozottak számára.

Rendőri intézkedés foganatosítására a megállapítottakra tekintettel nem volt szükség.

A helyszínen – mivel az iskola miatt nagyon feltorlódott a járműforgalom – sok jármű állt meg utasa (gyermeke) kiszállítása érdekében, így a felvilágosítást követően a r. főörzsőrmester a feleket útba indította, és ő is elhagyta a helyszínt.

III.

A panaszos a beadványában sérelmezte azt, hogy számos helyen az állampolgárok mozgássérült parkolóban jogosulatlanul parkolnak személygépkocsival. Emiatt kérte a Testület segítségét a parkolási anomáliák megoldásában.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntelérítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek a fentiek alapján nincs lehetősége arra, hogy parkolási kérdésekben döntsön, sem pedig abban, hogy a szabálytalanul parkoló személyekkel szemben fellépjen. A panaszos az ilyen sérelmeit az illetékes önkormányzat irányában tudja jelezni.

IV.

A panaszos sérelmezte a helyszínen megjelent rendőr hozzáállását, az elvárható segítségnyújtás és a felek adatainak rögzítése elmulasztását. **A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület a panasz alapján elsőként a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok egyezően azt tartalmazzák, hogy a panaszos amiatt hívta a segélyhívó számot, mivel gépkocsijuk kiállását megakadályozta egy másik személygépkocsi, aminek vezetője ott is hagyta azt, járó motorral. A gépkocsi vezetője időközben visszaérkezett, és a panaszos elmondása szerint őt szidni kezdte, telefonját el akarta venni tőle. A panaszos bejelentései miatt rendőr érkezett a helyszínre.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 19. pontja értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkör gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetőleg ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A telefonos segélykérésben elhangzottakra figyelemmel a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatók fel. A tájékoztatást adó jelzőtáblákat a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 17. §-ának (1) bekezdés e) pontja szerint: „Várakozóhely” (110. ábra); a tábla a járművek kijelölt várakozóhelyét jelzi, a tábla alatt elhelyezett kiegészítő tábla jelezheti a várakozó helyen kötelező elhelyezkedés módját (pl. a jobb oldali kerekekkel a járdára állva kell várakozni) (111. ábra), vagy azt, hogy a várakozóhely kizárólag bizonyos járművek (pl. csak személygépkocsik 112. ábra, csak kerékpárok 112/c. és 112/f. ábra, mozgáskorlátozott személyt szállító jármű 115. ábra és 115/a. ábra) részére van fenntartva. A mozgáskorlátozottakat szállító járművek részére fenntartott várakozóhelyet kiegészítő tábla (115. ábra) vagy külön jelzőtábla (115/a. ábra) jelezheti. Ugyanezen jogszabályhely (7) bekezdése szerint a 17. § (1) bekezdés e) pontjában

szereplő kiegészítő tábla ábrája (115. ábra), amely a mozgáskorlátozottak gépjárművei részére fenntartott várakozóhelyet jelöli, útburkolati jelként önállóan is alkalmazható. A KRESZ 59. §-ának (1) bekezdés d) pontja rendelkezik továbbá arról, hogy a rendőrség, a közterület felügyelet, a közút kezelője – az üzemen tartó értesítése mellett és költségére – elszállítással eltávolíthatja azt a járművet, amely a mozgáskorlátozottak gépkocsijai részére fenntartott, jelzőtáblával (115. és 115/a. ábra) vagy útburkolati jellel megjelölt várakozóhelyen jogosulatlanul várakozik.

A KRESZ 1. számú függelékében található az abban rendeletben használt egyes fogalmak meghatározásai, a III. pontban a közúti forgalommal kapcsolatos fogalmak. A III. d) pont szerint megállás: járművel a be- és a kiszálláshoz, vagy a folyamatos fel- és lerakáshoz szükséges ideig, illetőleg – ha a vezető a járműnél marad – egyéb okból legfeljebb 5 percig történő egy helyben tartózkodás (, illetve az e) pont szerint várakozás: járművel a megállásnál hosszabb ideig történő egyhelyben tartózkodás).

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-a szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését követi el az, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg. A KRESZ 40-41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot. A Szabs. tv. 170. §-a szerint továbbá garázdaság szabálysértését követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban azt vizsgálnia kell: felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A beadványban megjelöltek, és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott adatok alapján erre a kérdésre a Testület egyértelműen igennel felelt: a segélyhívó számra tett telefonhívásban elhangzottak alkalmasak lehetnek a fentebb hivatkozott közlekedési szabálysértés, illetve az ott tartózkodók magatartása alapján a garázdaság szabálysértésének megállapítására is. Ennek megfelelően szükségesnek mutatkozott a rendőrség helyszínen történt megjelenése, hogy meggyőződjenek a szabálysértés tényállási elemeinek megvalósulásáról, illetve a rendőri intézkedés szükségességéről.

A Testület megítélése szerint a segélyhívó számra tett telefonos bejelentés – az Rtv. idézett 13. §-a alapján – a helyszínen megjelenési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán, aminek eleget tett és amivel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrség mennyiben tett eleget intézkedési kötelezettségének.

A panaszos állítása szerint a kikerkező rendőr azt közölte a panaszossal, hogy joga van a járművezetőnek bárhol öt percre otthagyni a járművet, járó motorral. A rendőr továbbá úgy

távozott a helyszínről, hogy az adatokat nem rögzítette. A panaszos szerint továbbá egy óra telt el a rendőr kiérkezéséig.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a TIK 15 óra 19 perckor küldte őt a helyszínre. A panaszos közölte vele, hogy nem tud kiállni a parkolóból a mozgáskorlátozott kártyával megjelölt járművel a mögéjük parkoló személyautó miatt. A sérrelmezett gépjármű vezetőjét és utasát is meghallgatta a rendőr, akik elmondták, hogy pár (kevesebb, mint öt) percre megálltak a parkoló járművek mögött, annak vezetője a gépkocsiban maradt, míg az utas egy csomagot tett egy másik járműbe. A panaszos kiabált nekik, a járművet fényképezte és értesítette a rendőrséget. Ezt követően beszéltek a kiabáló panaszossal, aki azt közölte, hogy értesítette a rendőrséget, nem mehetnek sehova. A r. főtörzsőrmester megállapította, hogy a panaszos gépjárművel történő kiállásának egyetlen oka, hogy bejelentést tett, és emiatt visszatartotta a másik személygépkocsit, aminek megállása az 5 percet nem érte el, így a jármű szabályosan állhatott meg. A kérdéses parkolóhely továbbá nem volt a mozgáskorlátozottak számára kijelölt táblával ellátva. Rendőri intézkedés foganatosítására nem volt szükség, azonban a rendőr felvilágosítást adott a feleknek. A rendőrségi dokumentumok alapján továbbá megállapítható, hogy a panaszos a kérdéses napon 15 óra 14 perckor, majd 15 óra 42 perckor tett bejelentést a segélyhívó számra, és kért rendőri segítséget, ahova 15 óra 43 perckor érkezett meg a rendőr.

a) Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható (az ultima ratio elve alapján), vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.) Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.

A Testület álláspontja szerint jelen esetben a rendőr feladata a bejelentett esemény tekintetében az volt, hogy meggyőződjön annak megalapozottságáról, azt követően a lehetőségekhez mérten adatgyűjtést végezzen (meghallgatások), a tényállást tisztázza, illetve a feleknek a szükséges tájékoztatást megadja. Ez utóbbi körébe az tartozik, hogy közlik: a rendőri intézkedést dokumentálják, illetve hogy a megállapítottak alapján felvetődik-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja. Jelen esetben nem talált a rendőr jogsértésre utaló körülményt.

A Testület ehelyütt ismételten utal a KRESZ 1. számú függelékének III. d) pontja szerint megállás fogalmára: járművel a be- és a kiszálláshoz, vagy a folyamatos fel- és lerakáshoz szükséges ideig, illetőleg – ha a vezető a járműnél marad – egyéb okból legfeljebb 5 percig történő egy helyben tartózkodás.

A Testület megállapítása szerint a helyszínen megjelent rendőr a tényállás tisztázása érdekében elvégezte az adatgyűjtést: a helyszínen tartózkodókat meghallgatta, megtekintette a helyszínt annak érdekében, hogy ott milyen közlekedési táblákat helyeztek el. Tájékoztatást adott továbbá a KRESZ fentebb említett, megállásra vonatkozó szabályáról.

A rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetése alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség állítása valószínűbb. **Megállapította, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett intézkedési kötelezettségének: az intézkedő rendőr megfelelően végezte el az adatgyűjtést, az alapján kizárta a jogsértés lehetőségét. Álláspontja szerint elegendő felvilágosítást adott a rendőr, amivel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga.**

b) A rendőr helyszínen történt megjelenésének időpontja tekintetében a Testület utal az Rtv. 15. §-ára, amelynek (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A panaszos azon állításával szemben, amely szerint a rendőr egy órával az első segélyhívását követően jelent meg a helyszínen, a rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a 15 óra 14 perckor kezdeményezett (és több mint 3 percig tartó) hívást követően, 15 óra 18 perckor értesítették a r. főtörzsrőrmestert, hogy vonuljon a helyszínre, aki 15 óra 43 perckor érkezett meg. Ez 25 perccel későbbi megjelenést jelentett. A rendőr továbbá nem volt a szolgálati gépkocsinál, ahhoz oda kellett mennie, hogy a helyszínre eljuthasson. Egyéb információ a rendőrség részéről nem érkezett.

A Testület továbbá a panasz ezen részénél utal a segélyhívásokat fogadó szerv hatásköréről, feladatairól, továbbá feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 361/2013. (X. 11.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. r.) foglaltakra. A Korm. r. 5. pontja kategorizálja a segélyhívások fajtáit. A 6. § (1) bekezdése szerint, amennyiben a segélyhívás alapján készenléti szerv intézkedése szükséges, a híváskezelő továbbítja az elektronikus adatlapot, valamint szükség esetén haladéktalanul továbbkapcsolja a segélyhívást a hatáskörrel rendelkező készenléti szervnek. Az operátor a segélyhívást kérő által bejelentett eseményt besorolja (sok esetben előre meghatározott kérdések segítségével tisztázza a helyzetet). A Korm. r. 1. pontjában, az Értelmező rendelkezések között található a vészhelyzet fogalma: olyan ember, állat, műszaki hiba, elemi erő, természeti esemény, baleset, betegség vagy élettani körülmény okozta helyzet, ami az életben, testi épségben, anyagi javakban okozott kárral, illetve a természetes és mesterséges környezet fokozott megrongálásával vagy ezek veszélyeztetésével jár, és amelyet a segélyt kérő természetes személy, illetve a környezetében lévők a készenléti szervek helyszíni segítsége nélkül önállóan megoldani nem képesek (12. pont). Jelen esetben a Testület megítélés szerint „azonnali beavatkozás” nem volt szükséges. A „Küldés leírása” elnevezésű dokumentum prioritás rovata azt tartalmazza, hogy „alap”, illetve életveszély nincs, továbbá az „Eset adatlap” elnevezésű dokumentum vonatkozó rovata szerint életveszély nem volt.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a panaszos által tett első telefonos segélyhívás időpontjához képest a rendőr helyszínen történt megjelenése nem aránytalanul hosszú idő elteltével történt, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga ebben a panaszrészben sem sérült.

3) A panaszbeadvány szerint a rendőr anélkül távozott a helyszínről, hogy a felek adatait rögzítette volna.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A törvényhely (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

A rendőrségi dokumentumok szerint a helyszínen megjelent rendőr a feleket meghallgatta, a helyszínt megtekintette (ahol egyébként nem volt a rendőri intézkedés időpontjában táblával kijelölt, mozgáskorlátozottak számára kijelölt parkolóhely). A tapasztaltak alapján szabálysértést egyik fél sem követett el.

Az Rtv. idézett 29. §-a alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje. Jelen esetben erre okot adó körülmény a Testület megítélése szerint azonban nem merült fel. **Az igazoltatás elmaradásával nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

4) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr az azonosításra vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette.

A r. főörzsőrmester a panaszolt rendőri intézkedésről készített jelentésében előadta, hogy a helyszínen tisztelgett, a napszaknak megfelelően köszönt, közölte a nevét, rendfokozatát, illetve, hogy a T. város Rendőrkapitányság balesethelyszínelője.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgással kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

A Testület a rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr a hivatkozott

rendőri kötelezettségét megfelelően teljesítette, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a panaszrészben nem megállapítható.

V.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrségnek a panaszos segélyhívása alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett. A helyszínre a rendőr nem aránytalanul hosszú idő elteltével jelent meg, és a kialakult helyzetnek megfelelően eleget tett a helyszínen való megjelenési és meggyőződési kötelezettségének, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga. Ugyanezen alapjoga nem sérült a panaszosnak az igazoltatás elmaradása miatt sem. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján ugyanakkor a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésében, hogy a rendőr az azonosításra vonatkozó kötelezettségét megfelelően teljesítette-e, ezért ezen panaszrész vonatkozásában a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelme nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. július 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag